

Citace záznamu

Veronika Řezníčková, Státní hrad Šternberk, první berkovský salon, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/931>, vyhledáno 26. 4. 2024.

Státní hrad Šternberk, první berkovský salon

Číslo záznamu: 931

Bližší určení díla: složitě hřebínkové hvězdicovité klenby v 1. patře hradu

Památkově chráněno, č. úskp: 38729/8-1967

Umístění: 4 místnosti v západním křídle 1. patra hradu

Datace: 1560 (?)

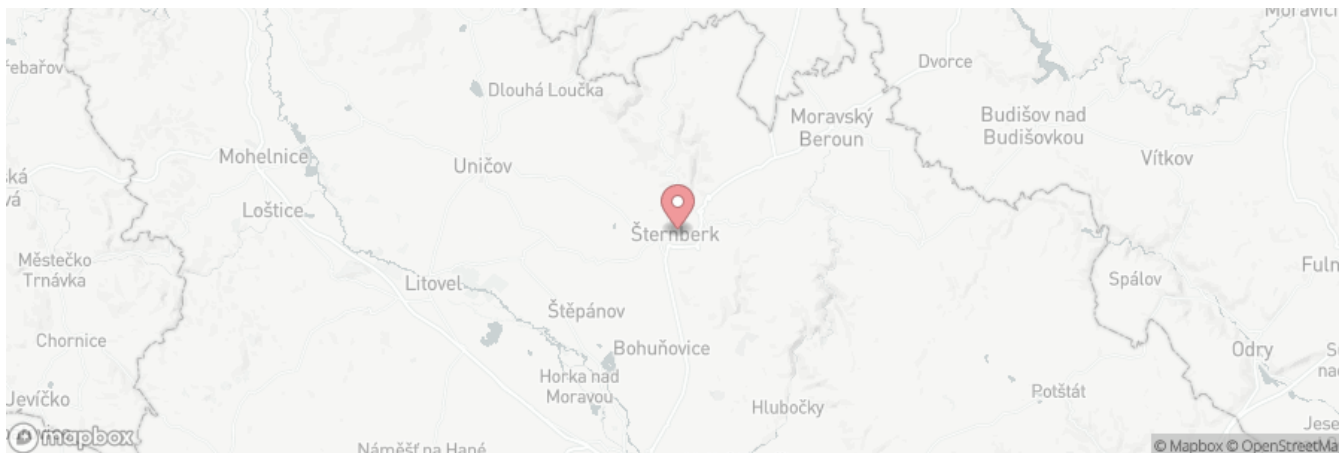

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu (Pavel Waissner, srpen 2019)

Anotace

Hrad Šternberk, postavený v polovině 13. století jako rodové sídlo Šternberků, byl od druhé poloviny 40. let 16. století renesančně přestavován. Roku 1560 nechal Jan Václav Berka z Dubé přistavět západní křídlo se čtyřmi reprezentativními prostory zdobenými hřebínkovými klenbami hvězdicovitých vzorů. Interiéry hradu prošly rozsáhlou obnovou a restaurováním v letech 1886–1898.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Olomoucký kraj	Olomouc (okres)	Šternberk	
Ulice, čp. / č. o. Horní náměstí 170/6		GPS 49.7319155, 17.3007019	

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
hřebínky			

Uměleckohistorický popis

Hrad Šternberk byl postaven v polovině 13. století jakožto rodové sídlo Šternberků. Koncem 15. století, kdy jej získal rod Berků z Dubé, započaly stavební úpravy. Zvelebenou rezidenci ale zasáhl roku 1538 ničivý požár, Jan Václav Berka z Dubé začal proto usilovat o její obnovu. Už v druhé polovině 40. let 16. století zahájil renesanční přestavbu, v rámci níž vzniklo roku 1560 západní křídlo (přistavěné k vnější severozápadní straně dosavadního hradního tělesa), v němž se nacházejí hřebínkové klenby. Během třicetileté války byl hrad několikrát poškozen švédskými i císařskými vojsky a dalšími požáry. Od 18. století patřil Šternberk Liechtensteinům, za nichž se ale vzezření hradu výrazně nezměnilo, obnova poničeného sídla proběhla až v 80. letech 19. století (Bartušek – Kubátová, s. 7).

Jádrum hradního areálu je dvoupatrové feudální sídlo nepravidelného půdorysu o třech traktech a obranné válcové věže. Nejreprezentativnějšími prostory jsou tři velké a jedna menší místnost v prvním patře západního křídla, tedy v renesanční přístavbě, a všechny čtyři jsou zdobeny hřebínkovou klenbou. Nejmenší z nich, situovaná v severozápadním nároží hradu, je tzv. Malá ložnice, za ní následuje Vizitkový sál a První a Druhý berkovský salon. První berkovský salon disponuje hustou sítí hřebínků, vybíhajících z týčhž pískovcových konzol jako v sousedícím Vizitkovém sále a sbíhajících se do ústředního hvězdicového motivu, tentokrát ovšem bez náznakového svorníku. Celou renesanční přístavbu zřejmě zhotovili zedníci a kameníci z nedaleké Olomouce ve spolupráci s italskými kameníky, kteří prolomili vnější zeď Vizitkového sálu dvoudílnou arkádovou loggií s kamennými reliéfy (Konečný 2019, s. 59).

Literatura

Antonín Bartušek – Taťána Kubátová, *Šternberk na Moravě: státní hrad, město a okolí*, Praha 1951.

Michal Konečný, *Hrad Šternberk*, Kroměříž 2019.

Jan Štětina, Stavební proměny hradu Šternberka na Moravě v kresebných rekonstrukcích, *Hláška. Zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka* XXII, č. 2, 2011, s. 17–20.

Rostislav Vojkovský, *Šternberk: hrad-zámek ve stejnojmenném městě*, Hukvaldy-Dobrá 2012.

Autoři záznamu

Veronika Řezníčková

Datum poslední změny

1.2.2023

Fotodokumentace současného stavu

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu, detail (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu, detail (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu, detail (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu, detail (Pavel Waisser, srpen 2019)

Šternberk, hrad, klenba prvního berkovského salonu, detail (Pavel Waisser, srpen 2019)